

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **Ing. L. K.**, zast. JUDr. Martinem Mikyskou, advokátem, se sídlem Malá Skála – Vranové 397, Malá Skála, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 9. 2. 2012, č. j. 32 Ad 17/2011 – 40,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 9. 2. 2012, č. j. 32 Ad 17/2011 – 40, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Česká správa sociálního zabezpečení rozhodnutím č. I ze dne 3. 11. 2010, č. j. X, snížila žalobci od 12. 12. 2010 výši starobního důchodu podle § 56 odst. 1 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon č. 155/1995 Sb."), s odůvodněním, že zvýšení za práci vykonávanou po vzniku nároku na starobní důchod v době od 1. 1. 1994 do 31. 12. 1995 a od 12. 4. 1998 do 31. 3. 2001 podle § 23 zákona č. 100/1988 Sb., resp. § 34 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb., žalobci nenáleží, neboť v této době pobíral starobní důchod.

O námitkách žalobce proti tomuto rozhodnutí rozhodla Česká správa sociálního zabezpečení (dále též „žalovaná") rozhodnutím č. I ze dne 9. 3. 2011, č. j. X, tak, že rozhodnutí č. I, ze dne 3. 11. 2010, č. j. X se zčásti mění tak, že se žalobci snižuje výše starobního důchodu na částku 11 294 Kč měsíčně a ve zbytku se toto rozhodnutí potvrzuje. V odůvodnění rozhodnutí uvedla, že žalobci byl rozhodnutím ze dne 20. 7. 2009, č. j. X zvýšen starobní důchod za dobu výdělečné činnosti po vzniku nároku

na starobní důchod od 1. 1. 1994 do 31. 12. 1995 a od 12. 4. 1998 do 31. 3. 2001, když podle rozhodnutí ze dne 7. 4. 2005, č. j. X nenáležela žalobci v této době výplata starobního důchodu, resp. částky vyplacené na starobním důchodu za toto období byly žalobci předepsány k úhradě jako přeplatek. Rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 26. 3. 2010, č. j. 30 Ca 53/2009 – 38 byla žalované uložena povinnost vrátit žalobci částky sražené z vypláceného důchodu na úhradu tohoto přeplatku. Z uvedeného tak podle žalované vyplývá, že po dobu výdělečné činnosti za období od 1. 1. 1994 do 31. 12. 1995 a od 12. 4. 1998 do 31. 3. 2001 byl žalobci vyplácen starobní důchod. Zvýšení procentní výměry starobního důchodu za dobu výdělečné činnosti konané po vzniku nároku na starobní důchod proto nemůže žalobci za tato období náležet.

V uvedených dobách nebyly podle žalované splněny podmínky uvedené v ustanovení § 23 odst. 1 zákona č. 100/1988 Sb., resp. ustanovení § 34 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb., pro nárok na zvýšení procentní výměry starobního důchodu. Skutečnost, že v uvedených dobách výplata starobního důchodu žalobci nenáležela, neboť vykonával výdělečnou činnost na základě pracovněprávního vztahu uzavřeného na dobu neurčitou, není rozhodující pro nárok na zvýšení důchodu za další práci vykonávanou po vzniku nároku na starobní důchod. Mohlo by k ní být přihlédnuto pouze v případě vrácení vyplacených částek starobního důchodu žalobcem za tyto doby. V daném případě k vrácení starobního důchodu za období od 1. 1. 1994 do 31. 12. 1995 a od 12. 4. 1998 do 31. 3. 2001 nedošlo, a proto zvýšení starobního důchodu v uvedené době podle citovaných ustanovení žalobci nenáleží.

Žalovaná nepřisvědčila závěru žalobce, že ustanovení § 56 odst. 1 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., o které se opírá rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, není aplikovatelné na snížení starobního důchodu žalobce, resp. na odnětí předtím přiznaného zvýšení. Neztotožnila se ani s námitkou, že rozhodnutí žalované v prvním stupni bylo vydáno v rozporu s § 48 odst. 2 správního řádu. Podle žalované totiž z § 56 odst. 1 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., vyplývá, že pro jeho aplikaci není podstatná doba ani způsob zjištění skutečnosti svědčící o příčině výplaty důchodu ve vyšší částce, než v jaké náleží. Pro jeho aplikaci tedy ani není rozhodující, jak uvádí v námitkách žalobce, že o zvýšení starobního důchodu za práci tzv. „na procenta“, rozhodla žalovaná dne 20. 7. 2009 při plné znalosti toho, že pobíral důchod v době, za kterou mu byla následně zvýšena procentní výměra starobního důchodu za dobu zaměstnání po vzniku nároku na starobní důchod. Kogentní ustanovení § 56 odst. 1 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., přikazuje žalované, aby konala v okamžiku, kdy zjistí rozhodující skutečnost pro snížení důchodu. V předmětné věci k takovému zjištění došlo na základě rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 26. 3. 2010, č. j. 30 Ca 53/2009 – 38, kterým byla žalované uložena povinnost vrátit žalobci částky sražené z vypláceného důchodu na úhradu tohoto přeplatku, z čehož vyplynulo, že po dobu výdělečné činnosti žalobce za období od 1. 1. 1994 do 31. 12. 1995 a od 12. 4. 1998 do 31. 3. 2001 byl žalobci starobní důchod vyplácen, tudíž mu zvýšení procentní výměry starobního důchodu za dobu výdělečné činnosti konané po vzniku nároku na důchod nemohlo za tohoto stavu náležet.

Té části námitek žalobce, v nichž poukazoval na neurčitost výroku rozhodnutí žalované v prvním stupni, spočívající v neuvedení částky, na kterou se snižuje výše

starobního důchodu, žalovaná vyhověla, a doplnila proto výrok prvostupňového rozhodnutí o uvedení měsíční výše důchodu po jeho snížení (11 294 Kč).

Rozhodnutí žalované o námitkách napadl žalobce žalobou, v níž namítal, že rozhodnutí o snížení starobního důchodu se opírá o ustanovení § 56 odst. 1 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., které však podle názoru žalobce nelze aplikovat pro snížení jeho starobního důchodu. Žalobce dále poukázal na § 48 odst. 2 správního řádu, podle kterého lze přiznat totéž právo nebo uložit tutéž povinnost z téhož důvodu téže osobě pouze jednou a uvedl, že také pro oblast správního řízení platí obecná procesní zásada překážky věci pravomocně rozhodnuté a z ní vyplývající zásada ne bis in idem, a to bez ohledu na to, zda procesní předpis zákaz dvojího projednání téže věci explicitně stanoví.

Žalobce zdůraznil, že žalovaná rozhodnutím ze dne 20. 7. 2009 rozhodla o zvýšení jeho starobního důchodu za dobu zaměstnání po vzniku nároku na starobní důchod. Již v té době žalovaná věděla a vydala o tom několik rozhodnutí, že žalobce byl zaměstnán po vzniku nároku na starobní důchod, nesplňoval podmínky pro souběh starobního důchodu a mzdy ze zaměstnání a proto měl přeplatek na starobním důchodu. O vrácení přeplatku na starobním důchodu ve výši 456 943 Kč žalovaná pravomocně rozhodla, její rozhodnutí bylo potvrzeno správními soudy i Ústavním soudem, avšak mezitím došlo k prekluzi práva žalované na vymožení vrácení přeplatku na starobním důchodu.

Žalobce vyjádřil přesvědčení, že jestliže pracoval po vzniku nároku na starobní důchod a starobní důchod mu nenáležel a měl ho vrátit, přičemž právo na vrácení vyplacených splátek důchodu prekluzí zaniklo, pak ze zákona nastala situace, jako kdyby žádný starobní důchod v inkriminované době nepobíral.

Zdůraznil, že žalovaná o zvýšení starobní důchodu za práci tzv. „na procenta“ rozhodla dne 20. 7. 2009 při plné znalosti skutečnosti, že v době, za kterou mu byla zvýšena procentní výměra starobního důchodu za dobu zaměstnání po vzniku nároku na starobní důchod, starobní důchod pobíral. Rozhodnutí žalované ze dne 20. 7. 2009 proto podle žalobce představuje překážku věci pravomocně rozhodnuté o zvýšení starobního důchodu za dobu zaměstnání od 1. 1. 1994 do 31. 12. 1995 a od 12. 4. 1998 do 31. 3. 2001, takže rozhodnutí žalované č. I, ze dne 3. 11. 2010, č. j. X o snížení výše starobního důchodu, které naopak stejné období pro zvýšenou výši starobního důchodu nezapočítává, je podle názoru žalobce nezákonné pro porušení zásady ne bis in idem. Podle názoru žalobce je shora zmíněné rozhodnutí žalované ze dne 3. 11. 2010 vlastně ve vztahu k rozhodnutí ze dne 20. 7. 2009 rozhodnutím tzv. změnovým, což není vyjádřeno v jeho výroku a jedná se proto o rozhodnutí procesně vadné.

S ohledem na výše uvedené žalobce navrhl, aby krajský soud rozhodnutí správních orgánů obou stupňů zrušil a žalobci přiznal právo na náhradu nákladů řízení.

Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 9. 2. 2012, č. j. 32 Ad 17/2011 – 40, žalobu zamítl a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění rozsudku vyjádřil názor, že podmínkou pro zvýšení starobního důchodu za další práci podle § 34 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb., je nepobírání důchodu. Tuto podmínku žalobce splňoval v okamžiku, kdy mu byla rozhodnutím žalované ze dne

7. 4. 2005, č. j. X uložena povinnost vrátit za dobu výkonu výdělečné činnosti po vzniku nároku na starobní důchod přeplatek na starobním důchodu ve výši 436 838 Kč. Zvýšení starobního důchodu podle § 34 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění by žalobci náleželo jen v případě, že by částky vyplacené mu na starobním důchodu za rozhodné období vrátil, což se však nestalo.

Krajský soud připomněl, že rozhodnutím žalované ze dne 7. 4. 2005 byla žalobci uložena povinnost vrátit přeplatek na starobním důchodu v částce 436 838 Kč do 15 - ti dnů ode dne právní moci rozhodnutí podle § 118a odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., neboť výplata starobního důchodu v období od 1. 1. 1994 do 31. 12. 1995 a od 12. 4. 1998 do 31. 5. 2002 žalobci nenáležela, jelikož pracoval v pracovním poměru uzavřeném na dobu neurčitou a nesplňoval podmínku § 37 odst. 5 zákona o důchodovém pojištění, v tehdy platném znění, upravující souběh (možnost) pobírání starobního důchodu při současné výdělečné činnosti jen pro případ, že pracovní poměr byl uzavřen na dobu určitou. Žalobu podanou proti tomuto rozhodnutí žalované Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 29. 6. 2006, č. j. 32 Cad 32/2005 - 65, zamítl. Nejvyšší správní soud rozsudkem sp. zn. 3 Ads 96/2006 (i Ústavní soud) potvrdily správnost rozhodnutí krajského soudu a tím i správnost rozhodnutí žalované.

Rozhodnutím ze dne 20. 7. 2009 žalovaná poté zvýšila žalobci od 1. 6. 2002 starobní důchod podle § 56 odst. 1 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb., dodatečně mu započetla dobu výdělečné činnosti po vzniku nároku na starobní důchod za dobu od 1. 1. 1994 do 31. 12. 1995 a od 12. 4. 1998 do 31. 5. 2002.

Žalobce však povinnost vrátit žalované přeplatek ve výši 436 838 Kč dobrovolně nesplnil a žalovaná proto přistoupila k exekuci. Učinila tak ale opožděně, takže žalobci je třeba přisvědčit v tom, že se svou liknavostí připravila o možnost získat exekucí zpět vzniklý přeplatek na starobním důchodu. Nastala tak situace, že žalobce v rozhodném období po vzniku nároku na starobní důchod pobíral starobní důchod, ačkoliv mu nenáležel a současně měl příjem z výdělečné činnosti.

Námitce žalobce, že v posuzované věci nelze použít § 56 odst. 1 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., neboť by to představovalo porušení zásady ne bis in idem, krajský soud nepřisvědčil. Poukázal na znění tohoto ustanovení a konstatoval, že žalované umožňuje reagovat na nově vzniklé situace. V posuzované věci, kdy bylo nepochybné, že žalobce musí vrátit přeplatek na starobním důchodu dle rozhodnutí žalované ze dne 7. 4. 2005, vydala žalovaná dne 20. 7. 2009 rozhodnutí č. II, č. j. X, kterým žalobci za použití ustanovení § 56 odst. 1 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb., zvýšila od 1. 6. 2002 starobní důchod. Žalobce přeplatek na starobním důchodu dobrovolně nevrátil a žalovaná proto začala počínaje březnem 2009 provádět srážky z jeho starobního důchodu na úhradu tohoto přeplatku. Žalobce se u krajského soudu bránil proti prováděné exekuci přeplatku, byl úspěšný (viz již zmíněný rozsudek Krajského soudu v Hradci králové ze dne 26. 3. 2010, č. j. 30 Ca 53/2009 – 38). V tomto okamžiku tak bylo zřejmé, že žalobce starobní důchod za rozhodné období od 1. 1. 1994 do 31. 12. 1995 a od 12. 4. 1998 do 31. 5. 2002 nemusí vracet a žalovaná ho již nemůže vymáhat zpět. Právní mocí shora uvedeného rozsudku krajského soudu tak nastala zcela nová situace (slovy zákona „zjistilo se“), na kterou žalovaná reagovala rozhodnutím č. I ze dne 3. 11. 2010, č. j. X, kterým za použití

ustanovení § 56 odst. 1 písm. c) snížila žalobci ode dne 12. 12. 2010 starobní důchod, neboť nesplňoval podmínky pro jeho zvýšení podle § 34 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb. Zvýšení procentní výměry starobního důchodu bylo spojeno s povinností žalobce vrátit vyplacený důchod za předmětnou dobu, což se nestalo. Nejedná se proto o porušení zásady ne bis in idem. Dovoláváním se této zásady nelze ospravedlnit to, aby žalobce pobíral starobní důchod nad zákonem stanovenou výši. Tato zásada nemůže být zneužita v jeho prospěch. Ze stejného důvodu krajský soud nepřisvědčil ani tvrzení žalobce, že rozhodnutí žalované je tzv. změnovým rozhodnutím o snížení starobního důchodu a tedy rozhodnutím o téže otázce. Prekluzí práva žalované na vrácení přeplatku na starobním důchodu ve výši 436 838 Kč nastala situace, že žalobci tento přeplatek (vyplacený starobní důchod) zůstal. V posuzované věci je proto třeba vycházet z toho, že žalobce v období od 1. 1. 1994 do 31. 12. 1995 a od 12. 4. 1998 do 31. 5. 2002 pracoval a pobíral přitom starobní důchod a nikoli, jak uvádí žalobce, z právní fikce *„jako kdyby nikdy žádný starobní důchod nepobíral, protože ho měl vrátit“*.

S ohledem na shora uvedené se krajský soud ztotožnil se závěry žalované a uzavřel, že žalobce podmínky pro nárok na zvýšení starobního důchodu podle § 34 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb., již nadále nesplňoval a žalovaná mu proto po právu rozhodnutím č. I ze dne 3. 11. 2010, č. j. X snížila starobní důchod od budoucí splátky v souladu s § 56 odst. 1 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb.

Proti tomuto rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) včas kasační stížnost, v níž zopakoval, že žalovaná v rozhodnutí, které bylo napadeno žalobou, aplikovala § 56 odst. 1 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., přičemž toto rozhodnutí reviduje rozhodnutí č. II žalované ze dne 20. 7. 2009, kterým byl žalobci zvýšen starobní důchod z dobu výdělečné činnosti po vzniku nároku na starobní důchod (tzv. práce na procenta). V tomto řízení napadené (napadená) rozhodnutí představují diametrálně odlišné rozhodnutí o stejné otázce (zda žalobci náleží za určitou dobu zvýšení starobního důchodu po vzniku nároku na něj), o které bylo rozhodováno prvotně rozhodnutím č. II ze dne 20. 7. 2009, č. j. X v době, kdy žalovaná věděla (viz její rozhodnutí ze dne 7. 4. 2005, č. j. X o vrácení přeplatku na starobním důchodu), že žalobce nesplňoval podmínky pro souběžné pobírání starobního důchodu vedle mzdy. Žalovaná podle stěžovatele zřejmě vycházela z toho, že následným vymožením přeplatku na starobním důchodu stěžovatel dodatečně splní podmínku, že se mu starobní důchod zvyšuje za dobu, za kterou starobní důchod sice pobíral, avšak neoprávněně, a proto nedůvodně vyplacený starobní důchod vrátí. Tato konstrukce ovlivňovala další kroky žalované vůči stěžovateli – usilovala o vrácení přeplatku na starobním důchodu, avšak v ochraně svých práv nebyla bdělá a její právo a vrácení přeplatku na starobním důchodu zaniklo prekluzí. Podle stěžovatele je aktuální právní stav takový, že u žalované nemá žádný dluh z důvodu neoprávněné výplaty starobního důchodu. Stěžovatel dále uvedl, že není právní rozdíl mezi situací, kdy zanikne dluh splněním, od situace, kdy dluh zanikne uplynutím doby, po kterou trval. Podle stěžovatele tak lze nahlížet na dobu, za kterou mu žalovaná zvýšila starobní důchod za práci tzv. „na procenta“ jako na dobu, za kterou stěžovatel starobní důchod nepobíral, resp. jako by přeplatek na starobním důchodu vrátil.

Podle stěžovatele je na místě restriktivní výklad ustanovení § 56 zákona č. 155/1995 Sb; toto ustanovení může sloužit k nápravě právně nesprávných rozhodnutí pouze

v případě, kdy se dodatečně zjistí skutečnosti a okolnosti odhalující právní nesprávnost původního rozhodnutí, které původně nebyly rozhodujícímu správnímu orgánu známy. Stěžovatel uvedl, že také pro oblast důchodového pojištění by měl platit obecný princip právní překážky věci pravomocně rozhodnuté, který by měl ovlivňovat výklad ustanovení § 56 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. Rozhodla-li tedy žalovaná již v původním rozhodnutí o zvýšení starobního důchodu věcně nesprávně, ačkoliv již v té době měl dostatek informací, aby rozhodl správně, musí novému rozhodnutí o téže otázce bránit překážka věci pravomocně rozhodnuté. Ustanovení § 56 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., by nemělo sloužit k revizi právních omylů správního orgánu.

S ohledem na výše uvedené stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížností napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že přeplatek starobního důchodu vznikl zaviněním stěžovatele, který neoznámil, že je výdělečně činný v pracovním poměru uzavřeném na dobu neurčitou, neboť po tuto dobu mu výplata starobního důchodu nenáležela. Proto žalovaná rozhodla, že stěžovatel je povinen neoprávněně vyplacené částky starobního důchodu za předmětnou dobu vrátit a současně mu žalovaná za stejnou dobu přiznala zvýšení za práci jako by starobní důchod nepobíral. Jestliže však stěžovatel neoprávněně vyplacený starobní důchod žalované nevrátil, nenáleží mu přiznané zvýšení za další práci bez pobírání starobního důchodu, neboť fakticky po dobu další práce starobní důchod pobíral. Nárok stěžovatele nelze posuzovat tak, jako by starobní důchod nepobíral. Pro nárok na přiznané zvýšení starobního důchodu tedy stěžovatel nesplňuje zákonem stanovenou podmínku nepobírání starobního důchodu při výkonu výdělečné činnosti. Podle žalované je rozhodující faktický stav. Důvody, pro které stěžovatel neoprávněně vyplacený starobní důchod nevrátil, jsou pro posouzení jeho nároku na zvýšení důchodu zcela nepodstatné.

Žalovaná dále uvedla, že přiznala stěžovateli zvýšení starobního důchodu za další práci vycházejíc z předpokladu, že vrátí neoprávněně vyplacený důchod za předmětnou dobu. To se nestalo a skutečnost rozhodná pro přiznání zvýšení starobního důchodu se tak změnila. Žalovaná má proto za to, že ve smyslu § 56 odst. 1 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., postupovala správně a snížila žalobci starobní důchod vyplácený ve vyšší částce, než v jaké náležel, a to ode dne následujícího po dni, jímž uplynulo období, za které již byl vyplacen.

Vzhledem k uvedenému žalovaná nesouhlasí s názorem žalobce, že se jedná o věc pravomocně rozhodnutou a že nelze rozhodnout znovu s použitím § 56 zákona č. 155/1995 Sb. Zvýšení důchodu za další práci žalovaná přiznala žalobci za předpokladu, že vrátí neoprávněně vyplacený důchod. Když zjistila, že se změnily skutečnosti, za nichž o zvýšení starobního důchodu rozhodovala, po právu rozhodla s přihlédnutím k nově nastalému faktickému stavu znovu. Možnost reagovat na změnu skutečností rozhodných pro posouzení důchodového nároku nebo jeho výši poskytuje žalované právě ustanovení § 56 zákona č. 155/1995 Sb.

Žalovaná podotkla, že snahu stěžovatele domoci se ponechání zvýšeného starobního důchodu, aniž by vrátil neoprávněně vyplacené částky za období další práce

vykonávané po vzniku nárok na tento důchod, pokládá za odporující nejen platným právním předpisům, ale i dobrým mravům. Stěžovatel podle žalované nesplněním zákonné povinnosti oznámit výkon zaměstnání při pobírání starobního důchodu za rozhodné období prakticky vylákal důchodovou dávku a v tomto období ji pobíral nezákonně. Po zjištění uvedené skutečnosti mu žalovaná sice stanovila povinnost neoprávněně vyplacené částky důchodu vrátit, ale současně mu důchod za rozhodné období zvýšila tak, jako by žádnou zákonnou povinnost neporušil a neoprávněně vyplacené částky již vrátil. Nevrácením neoprávněně vyplacených částek důchodu se změnily skutečnosti rozhodné pro nárok na zvýšení starobního důchodu za dobu další práce po vzniku nároku na tento důchod, a proto žalovaná rozhodla, že toto zvýšení žalobci nenáleží.

Žalovaná vyjádřila přesvědčení, že její žalobou napadené rozhodnutí je v souladu s platnými právními předpisy, jak ostatně potvrdil i kasační stížností napadený rozsudek krajského soudu. Uzavřela, že žalobce nemá nárok na důchod zvýšený za dobu další práce po vzniku nároku, když v té době pobíral důchod v plné výši a částky takto vyplacené nevrátil.

S ohledem na výše uvedené navrhla, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

Stěžovatel v replice k vyjádření žalované ke kasační stížnosti uvedl, že „morálně silný“ argument žalované je takový, že stěžovatel je tzv. dvakrát zvýhodněn. Naproti tomu stojí argument stěžovatele, že žalovaná jakožto profesionální a specializovaný správní úřad svým původním nesprávným rozhodnutím a nedůsledností při vymáhání pohledávky si stav tzv. dvojího zvýhodnění stěžovatele (bez jeho aktivního přičinění) způsobila sama. Stěžovatel uzavřel, že by neprotestoval, pokud by rozhodnutí žalované vycházelo z nějakých nových skutečností, které jí nebyly v době jejího původního rozhodování známy. Nejvyšší správní soud bude muset vyřešit otázku, jak vykládat pojem uvedený v § 56 odst. 1 písm. c) zákona o důchodovém pojištění .... Zjistí-li se...., jakož i otázku, zda žalovaná může vydat tzv. změnové rozhodnutí i za situace, kdy jí známé skutkové okolnosti se v porovnání dob původního a tzv. změnového rozhodnutí nezměnily.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek z hledisek uvedených v ustanovení § 109 odst. 2 a 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“) vázán rozsahem a důvody uvedenými v kasační stížnosti a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Stěžovatel v kasační stížnosti sice výslovně neoznačil - odkazem na příslušné ustanovení zákona - důvod kasační stížnosti, z obsahu kasační stížnosti je nicméně zřejmé, že ji podává z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Podle tohoto ustanovení soudního řádu správního lze kasační stížnost podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení spočívá v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Nejvyšší správní soud předesílá, že s posuzovanou věcí souvisí věc sp. zn. 4 Ads 60/2012, v níž se zdejší soud zabýval přezkumem správnosti rozsudku krajského soudu ze dne 9. 2. 2012, č. j. 32 Ad 18/2011 – 33, kterým bylo zrušeno rozhodnutí žalované č. II ze dne 9. 3. 2011, č. j. X, jímž byly zamítnuty námitky žalobce proti rozhodnutí č. II ze dne 3. 11. 2010, č. j. X, v němž žalovaná uložila žalobci podle § 118a odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., povinnost vrátit České správě sociálního zabezpečení přeplatek na starobním důchodu za dobu od 1. 1. 2006 do 11. 12. 2010 ve výši 93 002 Kč. Výsledek řízení o tomto přeplatku je závislý na výsledku právního posouzení otázky řešené v tomto řízení, tedy ve věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 4 Ads 62/2012.

Na tomto místě pokládá Nejvyšší správní soud pro větší přehlednost za potřebné uvést stručnou rekapitulaci vývoje skutkového stavu věci, který je mezi účastníky nesporný.

Rozhodnutím žalované ze dne 7. 4. 2005, č. X bylo stěžovateli podle § 118a odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., uloženo vrátit žalované přeplatek na starobním důchodu ve výši 436 838 Kč, neboť výplata starobního důchodu v období od 1. 1. 1994 do 31. 12. 1995 a od 12. 4. 1998 do 31. 5. 2002 stěžovateli nenáležela, jelikož pracoval v pracovním poměru uzavřeném na dobu neurčitou a nesplňoval podmínky § 37 odst. 5 zákona č. 155/1995 Sb., v tehdy platném znění, který umožňoval souběh pobírání starobního důchodu při výdělečné činnosti jen tehdy, byl-li pracovní poměr uzavřen na dobu nejdéle jednoho roku, resp. na dobu určitou. Žalobu proti tomuto rozhodnutí zamítl Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 29. 6. 2006, sp. zn. 32 Cad 32/2005, přičemž správnost závěrů tohoto rozsudku krajského soudu posléze potvrdil Nejvyšší správní soud (rozsudkem ze dne 29. 8. 2007, č. j. 3 Ads 96/2006 – 93) i Ústavní soud. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 21. 3. 2007, č. j. 3 Ads 96/2006 – 93, k řešené otázce, tj. zda stěžovatel pracoval za podmínek, kdy vedle výdělku z pracovní činnosti mohl pobírat též starobní důchod, uvedl ke stěžejní námitce stěžovatele spočívající v tvrzené nemožnosti jmenování na dobu určitou do funkce ředitele státního podniku (kterou stěžovatel vykonával) a tudíž i nerealizovatelnosti splnění podmínek § 37 zákona o důchodovém pojištění (předtím § 23 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení), že ze žádného právního předpisu nevyplývá, že by ministr nemohl jmenovat ředitele státního podniku na dobu určitou. Žádné z příslušných ustanovení zákoníku práce, či zákona č. 111/1990 Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů, takovou možnost nezakazuje a nelze z nich dovodit nerealizovatelnost splnění podmínky uzavření pracovního poměru na dobu jednoho roku, resp. dobu určitou. Uzavřel tudíž, že krajský soud správně neshledal nezákonnost rozhodnutí žalované v důsledku použití § 118a odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., které obsahuje speciální úpravu objektivní odpovědnosti za přeplatek na starobním důchodu.

Rozhodnutím č. I ze dne 20. 7. 2009, č. X žalovaná zvýšila stěžovateli od 1. 1. 1996 (bez finanční účinnosti) starobní důchod podle § 56 odst. 1 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb. Dodatečně totiž stěžovateli započetla dobu výdělečné činnosti po vzniku nároku na starobní důchod za dobu od 1. 1. 1994 do 31. 12. 1995 po odečtení 6 dní v roce 1995, která se pro zvýšení procentní výměry starobního důchodu nepovažuje za výdělečnou činnost.

Rozhodnutím č. II ze dne 20. 7. 2009, č. X žalovaná zvýšila stěžovateli od 1. 6. 2002 starobní důchod podle ustanovení § 56 odst. 1 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb. Dodatečně

mu totiž započetla dobu výdělečné činnosti po vzniku nároku na starobní důchod za dobu od 12. 4. 1998 do 31. 3. 2001(správně má být uvedeno do 31. 5. 2002).

Ze správního spisu dále Nejvyšší správní soud zjistil, že řízení o výkon rozhodnutí prodejem movitých věcí k vymožení pohledávky oprávněné (žalované) ve výši 436 838 Kč bylo zastaveno usnesením Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 11. 10. 2010, č. j. 29 E 931/2008 – 10, jelikož žalovaná podáním ze dne 7. 6. 2010 navrhla zastavení výkon rozhodnutí s poukazem na rozsudek ze dne 26. 3. 2010, č. j. 30 Ca 53/2009 – 38. Tímto rozsudkem v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem, nebo donucením správního orgánu, uložil krajský soud žalované zákaz provádět srážky ze starobního důchodu stěžovatele na základě rozhodnutí žalované ze dne 7. 4. 2005, č. X. Žalované uložil pak povinnost zaplatit stěžovateli do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku částky sražené z jeho starobního důchodu na základě uvedeného rozhodnutí žalované. Konečně též rozhodl o povinnosti žalované nahradit stěžovateli do 15 dnů od právní moci rozsudku náklady řízení k rukám stěžovatelova advokáta. Krajský soud v Hradci Králové mimo jiné vyslovil, že *tříletá subjektivní lhůta k zahájení vymáhání přeplatku uplynula marně* a *že žalovaná přistoupila k realizaci srážek z žalobcova důchodu v době, kdy nárok na vrácení přeplatku na starobním důchodu vyplývající z rozhodnutí žalované ze dne 7. 4. 2005, č. j. X, zanikl.*

Je tedy zřejmé, že došlo ve smyslu § 118a odst. 3 zákona č. 155/1995 k prekluzi (zániku) nároku žalované na vrácení neoprávněně vyplaceného důchodu stěžovateli, přičemž stěžovatel tento přeplatek žalované nevrátil. Žalovaná na tuto situaci reagovala tak, že rozhodnutím č. I ze dne 3. 11. 2010, č.j. X ve spojení s rozhodnutím o námitkách č. I ze dne 9. 3. 2011, č. j. X snížila stěžovateli starobní důchod podle § 56 odst. 1 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., ode dne 12. 12. 2010 na částku 11 294 Kč měsíčně. Důvodem snížení starobního důchodu byla skutečnost, že zvýšení starobního důchodu za práci vykonávanou po vzniku nároku na starobní důchod v době od 1. 1. 1994 do 31. 12. 1995 a od 12. 4. 1998 do 31. 5. 2002 podle § 23 odst. 1 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, resp. podle ustanovení § 34 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb. stěžovateli nenáleželo, neboť v uvedených dobách pobíral starobní důchod.

Konečně nutno též uvést, že rozhodnutím č. II ze dne 3. 11. 2010, č. j. X, uložila žalovaná stěžovateli podle § 118a odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., povinnost vrátit žalované přeplatek na starobním důchodu za dobu od 1. 1. 2006 do 11. 12. 2010 ve výši 93 002 Kč, z titulu neprávem přiznaného zvýšení dávky za práci tzv. „na procenta“. Námitky stěžovatele proti tomuto rozhodnutí zamítla žalovaná rozhodnutím č. II ze dne 9. 3. 2011, č. j. X.

Z provedené rekapitulace vyplývá, že v posuzovaném případě se primárně jedná o posouzení otázky, zda žalovaná rozhodla správně, když rozhodnutím č. I ze dne 3. 11. 2010, č. X snížila žalobci od 12. 12. 2010 výši starobního důchodu podle § 56 odst. 1 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., s odůvodněním, že zvýšení za práci vykonávanou po vzniku nároku na starobní důchod v době od 1. 1. 1994 do 31. 12. 1995 a od 12. 4. 1998 do 31. 3. 2001 podle § 23 zákona č 100/1988 Sb., resp. § 34 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb., žalobci nenáleží, neboť v této době pobíral vedle mzdy též starobní důchod. Stručně řečeno, zda je správný postup a rozhodnutí žalované, která napadeným rozhodnutím, potvrzeným

rozhodnutím o stěžovatelových námitkách, odňala stěžovateli zvýšení starobního důchodu dříve mu přiznané předchozím rozhodnutím ze dne 20. 7. 2009 od 1. 6. 2002 podle § 56 odst. 1 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb., vydaným za situace, kdy bylo správními soudy (též soudem Ústavním), pravomocně rozhodnuto o povinnosti stěžovatele vrátit žalované přeplatek na starobním důchodu ve výši 436 838 Kč, s odůvodněním, že výplata starobního důchodu ve zmiňovaných obdobích mu nenáležela, jelikož pracoval v pracovním poměru uzavřeném na dobu neurčitou a nesplňoval podmínky pro jeho výplatu.

Na rozdíl od krajského soudu je Nejvyšší správní soud přesvědčen, že k odnětí dříve již přiznaného zvýšení neměla žalovaná zákonný podklad a stěžovatel tudíž není ani povinen vrátit jí přeplatek na starobním důchodu za dobu od 1. 6. 2006 do 11. 12. 2010 ve výši 93 002 Kč.

Nutno předeslat, že doba, po kterou žalobce vykonával zaměstnání po vzniku nároku na starobní důchod a současně tento důchod pobíral, spadá jednak do období účinnosti zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení (v letech 1994 a 1995) a dále do doby účinnosti zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (v letech 1998 – 2002).

Podle § 23 odst. 1 zákona č. 100/1988 Sb., *občanu, který je zaměstnán po vzniku nároku na starobní důchod a nepobírá tento důchod nebo jeho část, invalidní důchod nebo důchod za výsluhu let, se zvyšuje starobní důchod za každých 360 kalendářních dní zaměstnání o 4 % průměrného měsíčního výdělku, z něhož se vyměřuje, popřípadě byl vyměřen, důchod.*

Na to navazuje ustanovení § 98 odst. 1 a 2 téhož zákona, upravující omezení výplaty důchodu. Podle něho *se starobní důchod nevyplácí po dobu dalšího zaměstnání po vzniku nároku na tento důchod a po dobu, po kterou se oprávněnému poskytuje nemocenské, pokud se dále nestanoví jinak. Vykonává-li občan zaměstnání sjednané na dobu nejvýše jednoho roku, starobní důchod se vyplácí, a to i za dobu, kdy mu náleží nemocenské z tohoto zaměstnání.*

Podle § 34 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění účinném k datu, kdy žalovaná přistoupila u stěžovatele k přiznání zvýšení starobního důchodu, se výše procentní výměry starobního důchodu zvyšuje pojištěnci, který po vzniku nároku na tento důchod vykonával výdělečnou činnost a nepobíral přitom starobní ani plný invalidní důchod, za každých 90 kalendářních dnů této výdělečné činnosti o 1,5 % výpočtového základu. Toto ustanovení obsahuje ještě podrobnosti týkající se možnosti a způsobu započtu dob kratších než 90 dnů.

Podle § 37 odst. 1 téhož zákona, v tehdy platném znění, výplata starobního důchodu, na který vznikl nárok podle § 29, náleží osobám vykonávajícím výdělečnou činnost na základě pracovněprávního vztahu, jen pokud tento vztah byl sjednán na dobu určitou, nejdéle však na dobu jednoho roku, lze-li jej podle zvláštních právních předpisů na tuto dobu sjednat.

V projednávané věci bylo bezpečně zjištěno a mezi účastníky je ostatně nesporné, že v době po vzniku nároku stěžovatele na starobní důchod byl tento ve dvou výše již uvedených časových úsecích zaměstnán – vykonával výdělečnou činnost - aniž by splňoval

podmínky uvedené v § 23 odst. 1 zákona č. 100/1988 Sb., jakož i v ustanovení § 34 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb., pro pobírání starobního důchodu, neboť nešlo (v letech 1994 – 1995) o výkon zaměstnání sjednaného na dobu nejvýše jednoho roku a v letech 1998 až 2002 nešlo o pracovněprávní vztah sjednaný na dobu určitou nejdéle jednoho roku; naopak jednalo se o pracovněprávní vztah uzavřený na dobu neurčitou. Výplata starobního důchodu mu proto v uvedených obdobích nenáležela a bylo mu proto právem uloženo přeplatek na dávce žalované vrátit. Rozhodnutí o tom potvrdily jak správní soudy, tak i Ústavní soud České republiky.

Žalovaná, vycházejíc zřejmě z předpokladu, že vrácení takto vzniklého přeplatku má zabezpečeno výše již zmíněnými rozhodnutími soudů, vyhodnotila právní stav tak, jakoby v uvedených dvou časových úsecích stěžovatel starobní důchod nepobíral a zvýšila mu proto tento důchod rozhodnutím ze dne 20. 7. 2009 podle § 56 odst. 1 písm. b) zákona o důchodovém pojištění s odůvodněním, že byla započtena doba výdělečné činnosti po vzniku nároku na starobní důchod. Doplatek důchodu takto vzniklý za dobu od 1. 6. 2002 do 11. 9. 2009, zadržela na částečnou úhradu přeplatku, k němuž byl žalobce zavázán a který činil 436 838 Kč.

Podle § 56 odst. 1 písm. b) zákona o důchodovém pojištění, ve znění platném od 1. 1. 2009, *zjistí-li se, že důchod byl přiznán nebo je vyplácen v nižší částce, než v jaké náleží, nebo byl neprávem odepřen, anebo byl přiznán od pozdějšího data, než od jakého náleží, důchod se zvýší nebo přizná, a to ode dne, od něhož důchod nebo jeho zvýšení náleží. Důchod nebo jeho zvýšení se přitom doplatí nejvýše pět let nazpět ode dne zjištění nebo uplatnění nároku na důchod nebo jeho zvýšení; pro běh této lhůty platí § 55 odst. 2 věta druhá a třetí obdobně. Důchod nebo jeho zvýšení se však doplatí ode dne, od něhož důchod nebo jeho zvýšení náleží, v případě, že důchod nebyl přiznán nebo byl vyplácen v nižší částce, než v jaké náleží, nebo byl neprávem odepřen, anebo byl přiznán od pozdějšího data, než od jakého náleží, v důsledku nesprávného postupu orgánu sociálního zabezpečení.*

Poté, co žalovaná zjistila z rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 26. 3. 2010, č. j. 30 Ca 53/2009 – 38, že právo na vrácení dříve pravomocně přiznaného přeplatku na dávce (rozhodnutím ze dne 7. 4. 2005) je nevymahatelné, neboť je prekludováno (řízení o výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí k vymožení pohledávky žalované ve výši 436 838 Kč bylo zastaveno usnesením Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 11. 10. 2010, č. j. 29 E 931/2008 – 10), vydala rozhodnutí o snížení starobního důchodu stěžovateli podle § 56 odst. 1 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., s odůvodněním, že došlo ke skutečnosti, která takový postup opravňuje, neboť přiznané zvýšení stěžovateli nenáleží.

Podle § 56 odst. 1 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., *zjistí-li se, že důchod byl přiznán nebo je vyplácen ve vyšší částce, než v jaké náleží, nebo byl přiznán nebo se vyplácí neprávem, důchod se sníží nebo odejme nebo jeho výplata se zastaví, a to ode dne následujícího po dni, jímž uplynulo období, za které již byl vyplacen.*

Ustanovení § 56 odst. 1 (ať již písm. b/ či písm. c/ zákona o důchodovém pojištění, jakož i písm. a) a d) – dosud necitovaná), pamatují na situace, které nastaly (byly zjištěny) po nabytí právní moci rozhodnutí o přiznání (nepřiznání) důchodu nebo úpravě jeho výše.

Může se přitom jednat o skutečnosti nově nastalé nebo o skutečnosti, které sice nastaly dříve, avšak v době rozhodování o přiznání důchodu nebo výplatě důchodu nebyly známy a přihlíží se tedy k nim dodatečně. Všechny tyto skutečnosti mohou přitom mít z hlediska poživatele důchodu dopad jak pozitivní (důchod se přizná, nebo zvýší anebo se obnoví výplata), tak negativní (důchod se odejme, výplata důchodu se zastaví, nebo výše důchodu se sníží). Není přitom ani rozhodné, zda nové skutečnosti uplatní oprávněný nebo zjistí-li je orgán důchodového pojištění a zahájí řízení z vlastního podnětu. V případě § 56 zákona o důchodovém pojištění jde tudíž o tzv. rozhodnutí změnová, přičemž specifikum jejich vydání v oblasti důchodového pojištění (zabezpečení) spočívá v tom, že zde neplatí princip *ne bis in idem*, jehož porušení se dovolával stěžovatel, neboť orgán důchodového pojištění má možnost rozhodnout o témže znovu za situace, kdy nově nastala nebo byla odhalena skutečnost svědčící o tom, že důchod byl přiznán nebo odepřen neprávem nebo byl přiznán či vyplácen v nižší částce, než v jaké náleží, nebo naopak v částce vyšší, než v jaké náleží. Z hlediska procesního nejde v případě vydání změnového rozhodnutí o porušení zásady *res iudicata*, jsou-li pro postup uvedený v § 56 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění splněny zákonné podmínky.

Bylo tudíž třeba posoudit, zda rozhodnutí žalované ze dne 20. 7. 2009, jímž zvýšila stěžovateli starobní důchod za dobu výdělečné činnosti po vzniku nároku na něj (za tzv. „práci na procenta“), k němuž přistoupila, přestože věděla, že ve skutečnosti stěžovatel v obdobích, za které došlo ke zvýšení, tento důchod pobíral, avšak následným uložením povinnosti tento přeplatek vrátit (soudně potvrzeným) měla za dodatečně prokázané, že stěžovatel podmínku pro přiznání tohoto zvýšení splnil, bylo rozhodnutím správným a legálním či nikoliv. Nejvyšší správní soud na tuto otázku odpovídá kladně, tedy že toto rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem a odpovídalo i právnímu stavu věci v té době existujícímu. Možnost vymáhání dříve vzniklého přeplatku měla žalovaná podloženu výše již citovanými rozsudky Krajského soudu v Hradci Králové i Nejvyššího správního soudu a na případ stěžovatele mohla tudíž pohlížet po právní stránce tak, že starobní důchod, k jehož vrácení byl stěžovatel zavázán, v obou vymezených časových úsecích nepobíral. Není tedy oprávněné tvrzení stěžovatele, že žalovaná o zvýšení starobního důchodu rozhodovala nezákonně. Již vůbec neplatí, že by se jednalo o rozhodnutí s důsledky věci pravomocně rozhodnuté, které by nebylo možno v budoucnu změnit, pokud by došlo ke splnění podmínek § 56 zákona č. 155/1995 Sb. Žalovaná vycházela z toho, že pokud stěžovatel musí vrátit přeplatek na starobním důchodu za dobu, kdy nesplňoval podmínky pro jeho výplatu v důsledku souběhu s příjmem z výdělečné činnosti, je mu třeba za tutéž dobu přiznat příslušné zvýšení ve smyslu výše již citovaných ustanovení zákona č. 100/1988 Sb. a zákona č. 155/1995 Sb. Proti takovému postupu nelze z hlediska zákonných předpisů důchodového pojištění ničeho namítat, nicméně žalovaná měla následně hledět, aby přisouzený přeplatek na starobním důchodu ve výši 436 838 Kč na stěžovateli vymohla zpět, tj. aby tak, mimo jiné, učinila též v zákonem předepsaných lhůtách.

Jak již bylo opakovaně uvedeno, žalovaná tak neučinila a v důsledku tohoto jejího postupu došlo k prekluzi nároku na vymožení přeplatku, což vyplývá z rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 26. 3. 2010, č. j. 30 Ca 53/2009 – 38. V něm uvedený soud výslovně uvedl, že tříletá subjektivní lhůta k zahájení vymáhání přeplatku uplynula marně a že žalovaná přistoupila k realizaci srážek ze stěžovatelova důchodu

v době, kdy nárok na vrácení přeplatku, vyplývající z rozhodnutí žalované ze dne 7. 4. 2005, již zanikl. Vedené exekuční řízení bylo posléze zastaveno výše již zmíněným usnesením Okresního soudu v Hradci Králové. Žalovaná tuto okolnost, tedy marné uplynutí lhůty k vymožení přeplatku, v jehož důsledku došlo k zastavení řízení o výkonu rozhodnutí, vyhodnotila jako skutečnost, na níž pamatuje zákon o důchodovém pojištění v ustanovení § 56 odst. 1 písm. c), tj. jako nové zjištění, mající za následek, že přiznané zvýšení starobního důchodu předchozím rozhodnutím č. II ze dne 20. 7. 2009, č. X, stěžovateli nenáleží. S tímto posouzením věci se Nejvyšší správní soud neztotožňuje, neboť je přesvědčen, že rozhodující je zjištěný skutkový a právní stav, který se v mezidobí od vydání rozhodnutí o přiznání zvýšení starobního důchodu do vydání rozhodnutí o jeho snížení nezměnil. Stále zde existovalo pravomocné rozhodnutí o povinnosti stěžovatele vrátit původní přeplatek na dávce ve výši 436 838 Kč. Skutečnost, že se nepodařilo tento přeplatek vymoci v důsledku nedodržení subjektivní lhůty k zahájení řízení o jeho vymáhání ze strany žalované, nemůže tento právní stav změnit. Rozhodování o nároku na dávku důchodového pojištění nemůže být totiž závislé na výsledku exekučního řízení. Proto přiznané zvýšení starobního důchodu stěžovateli rozhodnutím ze dne 20. 7. 2009 nadále náleží a žalovaná nebyla oprávněna rozhodnout o snížení dávky, tedy v podstatě o odnětí zvýšení, neboť nebylo zjištěno to, co ustanovení § 56 odst. 1 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb. předpokládá, totiž že by důchod byl vyplácen ve vyšší částce, než v jaké náleží. Důsledně tomu nemohl ani vzniknout nový přeplatek na starobním důchodu, o němž žalovaná rozhodla souběžně s rozhodnutím o snížení dávky, a to rozhodnutím č. II ze dne 3. 11. 2010, č. X, jímž uložila stěžovateli podle § 118a odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, povinnost vrátit přeplatek na starobním důchodu za dobu od 1. 1. 2006 do 11. 12. 2010 ve výši 93 002 Kč. Pokud námitky proti tomuto rozhodnutí zamítla rozhodnutím ze dne 9. 3. 2011, č. X, a toto rozhodnutí potvrdila, je i toto její rozhodnutí nezákonné.

S ohledem na výše uvedené má Nejvyšší správní soud za to, že Krajský soud v Hradci Králové v kasační stížností napadeném rozsudku věc nesprávně právně posoudil a je zde tedy dána vada uvedená v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., jíž se stěžovatel dovolává (tj. nesprávné posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení).

Nejvyšší správní soud z uvedených důvodů rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 9. 2. 2012, č. j. 32 Ad 17/2011 – 40, zrušil podle § 110 odst. 1 s. ř. s. a věc mu vrátil podle § 110 odst. 3 k dalšímu řízení. V něm krajský soud rozhodne vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto rozsudku (rovněž podle § 110 odst. 3 s. ř. s.), tedy zejména bude vycházet z toho, že přezkoumávané rozhodnutí žalované, jakož i rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, které mu předcházelo, nebylo vydáno v souladu s právními předpisy, a proto je zruší.

V novém rozhodnutí Krajský soud v Hradci Králové rozhodne rovněž o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. května 2012

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu